

గంధం

మరో గంధం గడిచి—పిండం బయటపడింది.

సుందరి పాలిపోయిన మొహంతో కళ్ళు చూచుకుని వెళ్లికిలా పడుకుంది. ఇప్పుడు డామె మనస్సులో ఇందాక చెలరేగిన తుపాను జాడలేవీ లేవు. మొదటి కాన్పుకులేని ప్రాణభయం తన కీసారి ఎందుకు కలిగినట్టు? తన బిడ్డ మొగ పిల్లవాడని తనకు ముందే తెలుసు—తనుపోతే ఏమవుతాడో అని ఎందుకంత ఖంగారు పడ్డది? తన చెల్లెలు, కమల వాణ్ణి సవతి బిడ్డణ్ణి చూసినట్టు చూస్తుంది!...

అన్నట్టు, పాపం, కమలగతి ఏమయిందని కొంపతీసి దానికూడా ఇవాళే—

అనతల తన పెద్దన్న గారి భాగంలో కమల పురుగు పోసుకోవటానికి సిద్ధంగా ఉంది. తొలిచూలు తను మలుచూలని తనకన్న కమలనే అందరూ బాగా చూశారు. తన్నడిగితే తొలుచూలుకన్న మలుచూలే కష్టం. మొదటి సారి జరగబోయ్యేది తెలీదు.

ఎట్లాగయినా కమలమీదనే అందరికీ ప్రేమ జాస్తికొవటానికి తనే అందగతై, తన మొగుడుకే ఎక్కువ ఆస్తి ఉంది. కాని అందరికీ కమలమీదనే ఆపేక్ష. దాన్ని మొగుడుకూడా నెత్తినపెట్టుకొని ఊరేగుతాడు. తనను అందరూ తక్కువగా చూసి, మళ్ళీ తను పెడసరంగా ఉంటుందని తనమీద పడి ఏడుస్తారు.

తను నిజంగా మంచిదని ఎవరికీ తెలీదు—కమలకుతప్ప. కమల ఒక్కతే తన్ను బాగా చూస్తుంది. తనకన్న మంచిది అదొక్కతే!

ఈ కుంక ఆయినా తన పోలిక అయితే బాగుండును. పెద్దవాడు అంతా అచ్చుగుద్దినట్టు తన మామగారి పోలికే.

ఈ పదిరోజులూ ఎట్లా వెళతయ్యా! తన్ను ముసలమ్మలు ఏం పీక్కు
తింటారో నూతిలో చాదవేసే దెప్పటికో!

సుందరి ఆలోచనలు అంతకంతకూ అస్పష్టం కాసాగినై. ఆమెకు
కాస్త మగతగా ఉంది.

* * * *

“దానిక్కూడా మగపిల్లవాడే!... ఒక్కగంట తేడాకూడాలేదే!...
ఇదేంపాపఖర్మమో! ఇట్లా జరిగూడదరా! ఒక్క ఇంట్లోనే ఒక్కరోజునే
రెండుకొనుపులా? ఎవరో ఒకరికి గండం తప్పదు!”

ఈ మాటలన్నీ సుందరి చెవుల పడుతున్నై కాని మనస్సులో
నాటుకోవటం లేదు. కొంత ప్రయత్నంమీద కళ్లు తెరిసి చుట్టూ చూసింది.

అమ్మమ్మ చరచరా లోపలికొచ్చి సుందరికేసి చేతులూపుతూ, “ఆ
కమలంకూడా ఇప్పుడే కనికూచుంది. అవోరించండి!” అని వెళ్ళిపోబోయింది.

“మగబిడ్డేనా?” అన్నది సుందరి బలహీనంగా.

“ఆ!” అన్నది ముసలమ్మ, ఆడబిడ్డ అయినా ఇబ్బందిలేకపోయే
దన్నట్టు.

“ఎవరో ఓరి గండం తప్పదు! ఎవరో ఓరి గండం తప్పదు!”

అప్రయత్నంగా సుందరి తన బిడ్డణ్ణి పొదువుకున్నది. తన బిడ్డ కే ఆపా
యమూ రాదు! రాకూడదు! ... పాపం, కమల కీ విషయంలోనూ తన
అదృష్టం లేదు. దాని బిడ్డ ఏమవుతాడో! ఒక వేళ వాడికేమన్నా అయితే
తనకు చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. — చాలా? — ఆ, అయినా ఆ ముస
లమ్మ కబుర్లు నిజమా ఏమిటి?

ఇద్దరు బిడ్డలకూ ఆరురోజులు దాటిన తరువాత పెద్దవాళ్ల విచారం
వెనుకపడింది. గండం గురించి మాట్లాడటం మానేశారు. అప్పచెల్లెళ్ళిద్దరూ
నూతిలో చేదవెయ్యటం మహావైభవంగా జరిగింది.

అందరూ తనపిల్లవాడికంటే కమలబిడ్డే కనుముక్కు తీరుగలవా
డొకాడనుకోవటం సుందరి విన్నది. కాని ఆట్టే అనూయపడలేదు. అనూయ
పడేటందు కవకాశం లేకపోయింది. కమలబిడ్డే బాగున్నాడని ఎవరో

అసగానే, “ బతకనిబిడ్డ బారెడు ” అనేసామెత సుందరికి చప్పున స్ఫురించి మనస్సు చివుక్కుమన్నది. తన కటువంటి ఆలోచన రావటం చాలా తప్పు !

కాని కమలబిడ్డే అందంగా ఉంటాడనే విషయం సుందరి రూఢిచేసు తున్నది. అందులో ఆ మాట అంటే తనకు అందులో అబద్ధం ఏమీ కనిపించలేదు.

అప్రయత్నంగా సుందరి తన బిడ్డలో అనాకారితనం చూడటం ప్రారంభించింది.

“వీడిముక్కు చట్ట ముక్కల్లే ఉండేమే, కమలా ? వాడు నవ్విలే మూతి చూడు, పక్కకెట్లా తోసుకు పోతుందో!”

కమల దొంగకోపంతో, “బాగానేఉంది లేవే, పసివెధవకట్లా వంకలు పెడతావేం ? చిన్నపిల్లలంతా అట్లాగే ఉంటారు!” అన్నది.

కమల తనబిడ్డను ముద్దులాడినా, వెనకేసుకొచ్చినా సుందరి హృదయంలో ఏదో గుచ్చుకున్నట్టయ్యేది. అది అనూయమాత్రం కాదు, కమల ఇద్దరుపిల్లలలోనూ తేడాచూడనట్లు ప్రవర్తించేది. అది నటన ఎట్లా అవుతుంది? కమలవంటి ఆమాయకురాలు నటించగలదా ? నటించటం తనకు చాతకాలేదు. కమల కొడుకుమీద తనకాపేక్ష లేదు. వాణ్ణిమానే తనకు భయం — ఏమిటో అర్థంగాని భయం ! వాణ్ని చేతులోకి తీసుకుంటే బారవిడుస్తానని భయం ! వాడికి తను నీళ్ళుపోనేటప్పుడు దెబ్బగట్టిగానూ, తగల రానిచోటా తగులుతుందని భయం!... వా డేక్షణాన గుటుక్కుమంటాడో! (చిన్నపిల్లల కెంతకావాలి?) ఆక్షణాన వాడు తనచేతుల్లోమాత్రం ఉండకూడదు! వాడిప్రాణం దొడ్డోపోతే తను ఇంట్లోఉండాలి! ఇంట్లోపోతే దొడ్డోఉండాలి! ఇదే సుందరి కోరింది!

కమల చేతుల్లో తనబిడ్డ ప్రాణంపోతుందని సుందరి కేమాత్రము భయం లేదు. తన బిడ్డకు నీళ్ళుపోస్తూ ముంగాళ్ళమీద బోర్లా పడుకోబెట్టుకుని చేతుల్లో వేనీళ్ళు పోసికొని వాడితలమీద కమల ఎంతగట్టిగా బాదినా తనకు భయంవేసేదికాదు. కమల తన బిడ్డ దగ్గర ఉన్నంతకాలమూ వాడికి యమ భయం లేదని సుందరికి గట్టిధైర్యం. అది సుందరిబిడ్డమీద ఈగ వాలనీదు. తన బిడ్డ ఏడిచినా నిర్లక్ష్యంగా ఉంటుంది గాని తన అక్క కొడుకు కాస్త కీచు మంటే అడావుడి పడుతుంది. వాడంటే దానికంతప్రాణం !

* * *

ఇద్దరు బిడ్డలకూ ఆరో నెలజరుగుతున్నది. దీపావళికి అక్కచెల్లెళ్ళిద్దరూ శుట్టింటికి వచ్చారు.

తెల్లవారితే నరక చతుర్దశి అనగా నుందరి బిడ్డకు పెద్దపెట్టున జ్వరం వచ్చింది. దానివెంట దగ్గు పడిసమూను. బిడ్డ నిమిషనిమిషానికి ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతున్నాడు. నుందరికీ గుండెల్లో రాయిపడింది. బిడ్డ బతకడని అద్వైత్యం పట్టుకుంది. మతిపోయింది.

కమలవచ్చి బిడ్డవద్దకి కూర్చున్నది. వాళ్ళ చిన్నన్నగారు ఆ అపరాధి వేళ వెళ్ళి వైద్యుడి దగ్గర నాలుగు పంచదారమాత్రలు తెచ్చాడు. కమల తన చేతిమీదిగా వాటిని తన చనుబాలలో రంగరించి బిడ్డనోట్లో పోసింది. తరవాత రెండుగంటలకల్లా బిడ్డ దగ్గుటనూ, ఉక్కిరిబిక్కిరి కొవటనూ తగ్గి నిద్రపోయి నాడు. అంతసేపూ కమలబిడ్డ దగ్గరే కూర్చుని వాడిమాడుకు తనచెయ్యి ఆనించి వాడికేసిమాస్తూ కూర్చున్నది.

“కమల నాబిడ్డను బతికించమని దేముణ్ణి వేడుకుంటున్నది.” అను కున్నది. నుందరి ఎందుకో ?

మర్నాడుదయమే తలంటు. కమల అన్నగార్నిద్దరికీ తలంటింది. వాళ్ళ పిల్లలకూడా అంటబోతూ, “అక్కా పిల్లలిద్దరికీ కస్త ఉన్న వెయ్యవే!” అన్నది.

కమలబిడ్డను ఉగ్గువేసేటప్పుడు నుందరి చేతులువణికినె, కంగారుతో గిన్నెలోదంతా వాడినోట్లో పోసింది. పిల్లవాడు గుడ్లు తేలవేసి ఉక్కిరిబిక్కి రైనాడు.

“అయ్యో, అయ్యో! కమలా!” అన్నది నుందరి.

పక్కనే పిల్లలకు నలుగుపెడుతున్న కమల తిరిగెనా మాడకుండా, “ఏం, పర్యాలేదులే!” అన్నది. మళ్ళీ నుందరి హృవయములో ఏదో గుడ్డు కున్నట్టయింది.

*

*

*

నీళ్ళుపోసి సిల్లుచొక్కా—వాళ్ళనాన్న కొన్నది—తోడిగి ఉయ్యిల్లో పడుకో బెడితే కమలకొడుకు రాజా ఆల్లె, పండుకాయవల్లె ఉన్నాడు. చిన్న మేనమాను చేతికామెరా తెచ్చి బిడ్డలిద్దరికీ ఫాటోతీస్తే అందులో కమల కొడుకే దేదీప్యమానంగా ఉన్నాడు.

సుందరి అనూయపడలేదు—

బతకనిబిడ్డ బారెడు !

“నేనెంత పాపిష్టిదాన్ని ! నాకేం పుండు పుట్టింది!” అని సుందరి తన్ను తానుతిట్టుకున్నది. కాని ఆదిక్కుమాలిన సామెత మరుపురాదు !

బహుళ విదియా ఆదివారంనాడు సాయంకాలం ఆరుగంటలవేళ కమల బిడ్డ వడగొట్టిపోయినాడు. ఆ గుంటూరు ఎండలు ! ఆ కిందటిరోజే బిడ్డకు వడదెబ్బ తగిలింది. మర్నాడు ఎండ వేళప్పుడు బిడ్డకు శైశ్యోపచారాలు చేశారు. బిడ్డ వాటితోనే పోయినాడు.

ఈ వార్త చెవినిపడగానే సుందరిహృదయం మీదినుంచి మూత తీసేసి నట్టయింది. ఆమె హృదయంలోనించి వైకి పొంగివచ్చింది. ఆనందంకాదు దుఃఖం.

సుందరి కమల కొడుకుకోసం పెద్దపెట్టున ఏడువసాగింది. తనకొడుక్కు గండం తప్పిందన్న సంతోషం కలగలేదు. తనకొడుక్కే గండం. ఆమాట తనకు మొదటినుంచీ తెలుసు. అసంగతి తెలిసి తను మనస్ఫూర్తిగా వాడి ఆచ్చటా ముచ్చటా చూడలేకపోయింది. వాణ్ణి ఒక్కసారయినా దగ్గిరికి తీసికోలేదు. ముద్దాడలేదు. అంతఅందమైన బిడ్డనుచూసి అంతామరిస్తే తను చావే చూడ గలిగింది.

“నాకెంత అదృష్టం ఉంటేనేం? నేను పాపిష్టిదాన్ని, ఇక నాకళ్ళతో నిన్ను చూడనుట్రా, తండ్రీ ! నా బంగారునాయనా !” అని సుందరి ఘోష పెట్టి ఏడుస్తుంటే, ఆమెభర్త, “నీకేమన్నా మతిపోయిందా ఏమిటి? పిల్లలు పోరూ?” అని కోపడ్డాడు.

* * *

అయితే సుందరి ఒక్క పొరపాటుమాత్రం పడ్డది. తను పాపిష్టిది కాదు అదృష్టవంతురాలూ కాదు. తనకన్న కమలే అదృష్టవంతురాలు.